

Jaarplan activiteiten bodembeheer in 2018

Dit jaarplan is vastgesteld door het SIKB-bestuur op 18 april 2018

Versie: 1.0
Datum: 18 april 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. <i>Missie, werkwijze en activiteiten SIKB</i>	3
2. <i>Trends in het werkveld bodembeheer</i>	3
3. <i>Scope werkveld bodembeheer</i>	4
4. <i>Programmalijnen bodembeheer 2016-2018</i>	5
5. <i>Terugblik activiteiten 2017</i>	6
6. <i>Jaarplan Bodembeheer 2018</i>	7
Bijlage 1. Jaarplan Bodembeheer 2018	8
Bijlage 2. Stand van zaken uitvoering jaarplan 2017	12

1. Missie, werkwijze en activiteiten SIKB

SIKB is een netwerkorganisatie die alle spelers (bedrijfsleven en overheid) bij elkaar brengt om samen de kwaliteit van de uitvoering van archeologie en het (water-) bodembeheer te borgen en waar mogelijk te verbeteren. SIKB biedt op een concrete manier inhoudelijke ondersteuning voor de uitvoeringspraktijk van archeologie en het (water-) bodembeheer. SIKB werkt samen met deze spelers aan instrumenten en kennisoverdracht voor de hele keten van opdrachtgevers, uitvoerende bedrijven en bevoegd gezag.

De SIKB-activiteiten bestaan uit het samen met betrokkenen ontwikkelen van (werk)methoden, het vastleggen van deze methoden in handreikingen of richtlijnen en het bieden van een platform voor kennisoverdracht en kennisdeling. Bij de activiteiten van SIKB staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Aandacht voor ervaring en vakmanschap;
- Vernieuwing van proces en techniek;
- Duidelijke werkafspraken, en
- Borging van kwaliteit.

Werken aan kwaliteitsverbetering is werken met mensen, en vraagt om een goed samenwerkingsproces waarin alle belangen en relevante (praktijk)kennis worden betrokken. Bij het opstellen en beheren van kwaliteitsrichtlijnen (accreditatieschema's en beoordelingsrichtlijnen met bijbehorende protocollen en normbladen) is het organiseren van deze processen de standaardwerkwijze van SIKB.

We zien dat de kwaliteitsborging zich verder ontwikkelt. Dit komt niet alleen voort uit wet- en regelgeving. Ook signalen uit het werkveld nodigen uit tot verdieping en verbreding van de thema's waarin SIKB actief is, en tot verbreding van de scope van de instrumenten voor thema's waarin SIKB al langer actief is.

Bij al deze werkzaamheden is samenwerking met andere partijen in het veld van groot belang. Rijkswaterstaat, Deltares, RIVM, TNO en SIKB hebben hun samenwerking geïntensiveerd in het Expertisenetwerk Bodem en Ondergrond. Samen met het Informatiehuis Water en Stichting RIONED ontwikkelt en beheert SIKB datastandaarden voor de uitwisseling van digitale data in de domeinen Bodem, Water en Archeologie, inclusief het bevorderen van het gebruik van deze standaarden. Deze standaarden maken foutloze uitwisseling van digitale gegevens binnen de gehele keten (inzameling – verwerking – besluitvorming) mogelijk.

2. Trends in het werkveld bodembeheer

SIKB wil het werkveld faciliteren met kennis en instrumenten die nodig zijn om adequaat in te spelen op de huidige wetgeving, maar ook op de maatschappelijke trends die relevant zijn voor de werkvelden waarin SIKB actief is. Op dit moment zijn de volgende trends aan de orde:

- Toenemende integraliteit van de aanleiding voor en besluitvorming over bodem- en grondwater gerelateerde werkzaamheden, mede ondersteund door de voorbereiding van de Omgevingswet en Omgevingsbesluiten (verwacht in 2021);

- Toenemende aandacht voor duurzaam gebruik en beheer van het natuurlijk kapitaal van bodem en ondergrond. De Omgevingswet biedt decentrale overheden de mogelijkheid om hiervoor doelen en regels te vast te stellen in het regionale en lokale omgevingsbeleid.
- Afronding van de bodemsaneringsoperatie en overgang naar langdurig beheer van achterblijvende (rest)verontreinigingen in bodem en grondwater. Dit vraagt om kennisuitwisseling en uitvoeringsinstrumenten voor organisatie van (na)zorg en gebiedsgericht (grondwater)beheer en het toezicht daarop.
- De Inspectie Leefomgeving & Transport heeft in haar Meerjarenplan 2018-2022 de 'aantasting van bodem, grond- en oppervlaktewater (door verspreiding van giftige stoffen) op dagelijkse basis en op een groot aantal locaties' als hoog risico benoemd en zal het toezicht hierop intensiveren;
- Toenemend belang van digitaal werken vanwege digitalisering van de samenleving;
- Veranderende relatie tussen publieke en private partijen, waarbij de rol van lokale overheden in alle domeinen van het omgevingsbeleid toeneemt;
- Een afnemend belang van generieke normen, en daarvoor in de plaats een toenemend gebruik van de risicobenadering om te bepalen of en zo ja welke ingrepen in de bodem noodzakelijk zijn;
- Werkzaamheden worden in toenemende mate via aanbestedingen in de markt gezet. De gang van zaken tijdens het aanbestedingsproces bemoeilijkt soms het leveren van kwaliteit (bijvoorbeeld de toedeling van risico's of het verstrekken van informatie).

3. Scope werkveld bodembeheer

Het werkveld bodembeheer omvat momenteel de volgende thema's:

- Milieuhygiënisch veldwerk voor (water)bodembeheer, chemische laboratoriumanalyses, bodemsanering, grondreiniging, partijkeuringen, partijbeheer en samenvoegen van grondproducten en grondverzet;
- Mechanisch boren, bodemenergiesystemen, bronbemalingen, sleufloze technieken.

SIKB richt zich daarbij op de volgende doelgroepen: overheden, opdrachtgevers, uitvoerende partijen.

SIKB zet de volgende instrumenten in om samen met uitvoerende bedrijven, bevoegd gezag en opdrachtgevers de kwaliteit van de uitvoering van (water)bodembeheer te borgen en waar mogelijk te verbeteren:

- Kennisoverdracht (platforms, themabijeenkomsten, opleidingen, examens);
- Duidelijke werkafspraken (protocollen, handreikingen, normbladen, BUM's, HUM's en controlelijsten voor toezicht, standaarden voor databeheer voor digitaal werken in de keten);
- Borging van de werkafspraken (accreditatieschema's, certificatieschema's, beoordelingsrichtlijnen);
- Ondersteunende tools (websites en apps).

4. Programmalijnen bodembeheer 2016-2018

Het programma Bodembeheer richt zich in de jaren 2016-2018 op de volgende programmalijnen:

1. Effectief actueel stelsel;
2. Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig;
3. Kennis van de mensen in het werkveld op orde.

Ad 1) Programmalijn 'Effectief en actueel stelsel'

De activiteiten in deze programmalijn zijn gericht op effectieve samenwerking (taakverdeling, onderling vertrouwen). De activiteiten in deze programmalijn hebben verder tot doel om te borgen dat de SIKB-documenten en tools blijven voldoen aan de volgende criteria:

- Inhoudelijk actueel;
- Eenvoudig en doelmatig van opzet;
- Transparant en onderling uniform waar mogelijk;
- Goede leesbaarheid en aantrekkelijk voor de gebruikers;
- Verwijzingen naar andere norm-documenten op orde;
- Internationaal ontsloten via Engelstalige samenvatting.

Ad 2) Programmalijn 'Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig'

Binnen deze programmalijn worden activiteiten uitgevoerd gericht op:

1. Bevorderen acceptatie en toepassing technische vernieuwingen, zoals alternatieve werkwijzen, extensieve veldwerktechnieken en sleufloze boortechneken.
2. Bevorderen digitaal werken en gebruik van Big Data.
3. Ontwikkelen van instrumenten en kennisoverdracht daarover om de sector te ondersteunen bij het adequaat inspelen op actuele maatschappelijke trends.
4. Anticiperen op nieuwe wetgeving en zo nodig beïnvloeden wetgevingstraject met betrekking tot aspecten in de regelgeving die doorwerken naar het stelsel voor kwaliteitsborging.

Ad 3) Programmalijn 'Kennis op orde'

Het wegvloeien van bodem-gerelateerde kennis bij overheden en bedrijven kan goede uitvoering van de werkzaamheden in de weg staan. De toenemende integraliteit van de werkzaamheden vraagt om verbreding van de kennis, maar op onderdelen ook op verdieping (bijvoorbeeld toepassen risicobenadering, assetmanagement, toepassingsmogelijkheden van extensieve veldwerktechnieken). Ook bij toenemende integraliteit van het werk blijft vakkennis van specialistische velden als waterbodems, bodem en grondwater noodzakelijk om deze aspecten op adequate manier te kunnen betrekken bij integrale afwegingen en bij gebruik van en werkzaamheden in en op de (water)bodem.

Er blijkt blijvend behoefte te zijn aan uitleg en verdieping over de (technische) achtergronden van bodemzaken.

Voor de mensen die werkzaam zijn in het werkveld is het van belang om blijvend te investeren in de eigen kennis, om ook in de toekomst in staat te zijn om een relevante bijdrage te leveren aan maatschappelijke vraagstukken waarbij bodem en ondergrond een rol spelen.

Binnen deze programmalijn wordt kennis over de kwaliteitsborging van de uitvoering gedeeld met het werkveld via de volgende communicatiekanalen:

- Websites van SIKB;
- Bijdrage aan de nieuwsbrief Tussen bodem en ondergrond;
- Platformbijeenkomsten;

- Themabijeenkomsten over (actualiteiten rondom) de toepassing van de SIKB-instrumenten voor bodembeheer, gericht op de gebruikers van deze instrumenten (uitvoerende bedrijven, bevoegd gezag, certificerende instellingen) en op opdrachtgevers;
- Het SIKB-jaarcongres;
- Informatiedocumenten over specifieke onderwerpen.

5. Terugblik activiteiten 2017

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de door SIKB uitgevoerde werkzaamheden op het gebied van bodembeheer in 2017. Een meer gedetailleerd overzicht van de uitvoering van de activiteiten van het jaarprogramma 2017 is weergegeven in bijlage 2.

Wijziging bestaande schema's bodembeheer

In 2017 is een start gemaakt met de harmonisatie van diverse wettelijke schema's voor bodembeheer door harmonisatie van de hoofdstukken 4 (Eisen aan de certificerende instellingen) voor de BRL 1000, 2000, 6000, 7000 en 7500.

Daarnaast zijn diverse documenten inhoudelijk herzien. Dit betreft de BRL 9335 (grond), BRL 11000 (ondergronds deel installaties bodemenergie), protocol 7510 (reinigen en bewerken van grond) en protocol 7511 (reiniging en immobilisatie grond en baggerspecie).

Protocol 2101 is redactioneel ingrijpend aangepast. Dit om de leesbaarheid door de gebruikers te verbeteren. De voorgenomen herziening van de reikwijdte van het protocol is niet gerealiseerd, omdat het technisch onderzoek dat hiervoor is uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van I&M daartoe geen aanknopingspunten heeft geboden.

Bij alle schema's bodembeheer is aansluiting op de in 2018 via de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) vast te stellen nieuwe versies van de gerelateerde NEN-normen gerealiseerd. Het betreft NEN 5707 (asbest in bodem), NEN 5717 (vooronderzoek waterbodems), NEN 5725 (vooronderzoek landbodem).

Begin 2017 werd duidelijk dat het Ministerie van I&W de Regeling bodemkwaliteit nog slechts één maal per jaar zal aanpassen. Tot 2017 was aanpassing van de Rbk twee keer per jaar mogelijk. De nieuwe situatie heeft geleid tot extra druk op het proces van besluitvorming over voorgenomen wijzigingen in certificeringsschema's die via de Rbk zijn voorgeschreven. Dit heeft veel flexibiliteit gevergd van alle partijen die in 2017 betrokken waren bij de herziening van bestaande schema's voor bodembeheer.

De Raad van Accreditatie (RvA) hanteert per 1 januari 2017 een nieuw toetsingskader. In de zomer van 2017 zijn 15 herzieningen waaronder alle bodemschema's (m.u.v. AS 3000 en AP04) aan de RvA voorgelegd. Eind 2017 had dit nog niet geresulteerd in afgeronde beoordelingen door de RvA. De voorgenomen herziening van de Rbk op 1 januari 2018 is om deze reden uitgesteld tot 1 april 2018 dan wel een later te bepalen datum in 2018.

De concept-versies van de herziene BRL-en en protocollen voor bodembeheer zijn in de zomer van 2017 ingediend bij I&M / ILT voor beoordeling van de handhaafbaarheid (HUF-toets). De uitkomsten van deze beoordeling zijn verwerkt en in de tweede helft van 2017 door het CCvD Bodembeheer geaccordeerd.

Overige activiteiten

In overleg met VKB, VVMA en RWS is een wijziging van 'de veldwerkersregeling' voorbereid (het al dan niet inzetten van niet-geregistreerde medewerkers voor veldwerk). Een compromis waar een ieder mee uit de voeten kan, is bereikt. De afspraken zullen in 2018 via de voorgenomen wijziging van de Rbk worden geïmplementeerd.

In april 2017 is de Nieuwe versie van de richtlijn baggervolumebepalingen gepubliceerd. In 2017 is gestart met een heroverweging op de voorgenomen herziening van protocol 6003 voor milieukundige begeleiding van ingrepen in de watersystemen. Als onderdeel van de heroverweging is overleg met het Ministerie van I&W gevoerd over onduidelijkheden in de wettelijke verantwoordelijkheden en verplichtingen.

In 2016 heeft SIKB vanuit het Uitvoeringsprogramma bij het Convenant Bodem en Ondergrond subsidie ontvangen voor het project Bodemonderzoek van de Toekomst. In het kader van het project worden vier richtlijnen opgesteld die zich met name richten op grootschalig onderzoek door de overheid als gebiedsbeheerder. Moderne onderzoekstechnieken (XRF, radar etc.) nemen daar een belangrijke plaats in. Van drie richtlijnen is het concept in de tweede helft van 2017 aangeboden aan het CCvD Bodembeheer.

In 2017 is een aanpassing van de protocollen 2001 en 2002 gerealiseerd met het oog op het stimuleren van digitale informatie-uitwisseling tussen het veldwerkbureau en de opdrachtgever (vaak adviesbureau). Datasets voor werkzaamheden onder protocol 2001 en 2002 zijn gespecificeerd met een verbinding naar de datastandaard SIKB0101. Deze aanpassing zal in 2018 geëffectueerd worden door het opnemen van de nieuwe versies van deze protocollen in de Regeling bodemkwaliteit.

In samenwerking met ILT en toezichthouders van omgevingsdiensten, waterschappen en Rijkswaterstaat zijn uniforme toetslijsten voor toezicht op het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit Uniforme Saneringen voorbereid. Implementatie volgt in 2018.

In april 2017 is een overeenkomst gesloten met de Nederlandse vereniging voor Sleufloze Technieken en Toepassingen (NSTT) om samen te werken aan een verdere verbetering en borging van de kwaliteit van ontwerp en uitvoering van sleufloze aanleg van ondergrondse infra. Waar NSTT de kennis en ervaring heeft over sleufloze technieken, kan SIKB bijdragen aan normontwikkeling en borging. In 2017 is, met een financiële bijdrage vanuit het Uitvoeringsprogramma van het Convenant Bodem en Ondergrond, een start gemaakt met de voorbereiding van een richtlijn voor geotechnisch vooronderzoek bij sleufloze technieken en de validatie van het bestaande concept-protocol voor boogboringen.

Voor de Programmaraad bodembeheer is een projectplan voorbereid over de vraag hoe de kwaliteitsborging in de bodemadvies sector verder gaat (vervolg op het eerdere project 'BRL 15000 & toezicht'). Het project wordt in 2018 uitgevoerd.

6. Jaarplan Bodembeheer 2018

De voorgenomen activiteiten op het gebied van bodembeheer voor de drie geschetste programmaliijnen zijn weergegeven in bijlage 1.

Bijlage 1. Jaarplan Bodembeheer 2018

Jaarplan Bodembeheer 2018	
I. Programmalijn Effectief en actueel stelsel	
A. Algemeen	
1. Harmoniseren bestaande regelingen	Gefaseerde uitvoering. Een groot deel is inmiddels gerealiseerd. BRL 2100, BRL 11000, BRL 7500 en BRL 9335 zijn recent herschreven. Bij alle andere BRL-en is een redactionele slag doorgevoerd. Harmonisatie van hoofdstuk 4 van diverse BRL-en (eisen aan certificeringsproces) is inhoudelijk afgerond, wordt in 2018 vastgesteld en gepubliceerd. In 2018 start met Harmonisatie opleidings- en ervaringseisen in BRL 1000, 2000, 6000, 7000 en 7500. Uitvoering in combinatie met activiteit 2.
2. Actualisatie van protocollen onder BRL 1000, 2000, 6000, 7000 en 7500	Actuele inzichten en ontwikkelingen implementeren m.b.t.: a) Protocol 1004: actualiseren. b) Protocol 2018: afweging integratie in andere protocollen onder BRL 2000. c) Protocol 6002 en protocol 7002: actualiseren. d) Protocol 6003 en protocol 7003: actualiseren (in combinatie met Herziening protocol 6003, zie activiteit 10). e) Protocol 7510: vervolg-uitwerking, in aansluiting op aanpassingen vastgesteld door CCvD in februari 2018. Uitvoering in combinatie met activiteit 1.
3. Impactanalyse Omgevingswet en omgevingsbesluiten op de schema's voor bodembeheer	Inventarisatie van benodigde wijzigingen in terminologie, normen en verwijzingen in de schema's voor bodembeheer. Tevens nagaan o.b.v. (pre-)consultatieversie van het Aanvullingsbesluit Bodem of de concept-regels ongewenste doorwerking hebben naar (het toepassingsgebied) van deze schema's. Indien nodig bevindingen inbrengen bij het wetgevingstraject.
4. Ringonderzoek certificerende instellingen	Ringonderzoek Protocol 1001.
5. Monitoring uitvoering certificaathouders	Jaarrapportage functioneren certificatieschema's 2017. Vaststelling en publicatie in 2018.
B. Hergebruik grond en baggerspecie en (water)bodemsanering	
6. Analyse vervolgoers kwaliteitsborging bodemonderzoek	Doel van de verkenning is om in beeld te brengen: Welke kwaliteitsverbetering willen we bereiken, en is de BRL 15000 daarvoor het middel of zijn er meer of andere maatregelen mogelijk en nodig om het vertrouwen in het kwaliteitsborgingsstelsel voor bodem te vergroten.
7. Herziening BUM/HUM Wbb	Actualisatie BUM Wbb: - Aanvulling met gebiedsgericht grondwaterbeheer; - Aanvulling met bodemenergie binnen verontreinigingsgeval; - Aanpassingen op basis van ervaringen en wensen gebruikers. Vaststelling door CCvD in 2018.

Jaarplan Bodembeheer 2018	
8. Onderzoek BRL 2100 Mechanisch boren	Onderzoek naar kwaliteitsborging van diverse toepassingen van mechanisch boren, inclusief onderhoud van geboorde putten (ook in samenhang met activiteit 9). Tevens behandelen van de wensen voor aanpassing BRL en protocol die resteren vanuit het begin 2018 afgeronde project.
9. Actualisatie Richtlijn Brandputten (Stichting Erkenningregeling voor het Grondboor- en Bronbemaalingsbedrijf, 2007)	De 'Richtlijn voor de aanleg en installatie van brandputten' geeft technische kwaliteitseisen en eisen ter bescherming van het milieu, inclusief de bodem. De voormalige beheerder van de richtlijn, Stichting EGB, is in 2014 opgeheven. De richtlijn is inmiddels verouderd, maar het onderwerp is nog actueel. In overleg met de branche en andere belanghebbenden, wordt de richtlijn door SIKB beheerd en geactualiseerd.
10. Volgen proces uitloogtesten in het kader van de EU-Bouwproducten-verordening/CPR	Europese normen voor uitloogtesten zijn nu in voorbereiding. Mogelijk gereed in 2018. Na afronding is vertaling in AS3000 en mogelijk Protocol 9335-9, AP04 en protocol 1002-1003 nodig.
11. Herziening Protocol 6003	Herziening Protocol 6003 Milieukundige begeleiding bij ingrepen in de waterbodem en waterbodemsaneringen, n.a.v. reactie CCvD Bodembeheer op ontwerpversie 4 d.d. december 2016. In 2018 reikwijdte protocol bepalen en nieuw protocol opzetten. Geplande vaststelling in CCvD in 2018.
12. Gevolgen aanpassing NEN 5720	De nieuwe NEN 5720 is vrijwel gereed voor publicatie. Onderzoek naar consequenties voor met name protocol 2003, 7510 en 7511. Daarnaast vraag of en zo ja, hoe asbestonderzoek in waterbodem een plek moet krijgen in de SIKB-documenten.
13. Aanvulling richtlijn baggervolumebepalingen	Verwerking van resultaten Bodemonderzoek van de Toekomst, casus digitaal inmeten slibdiktes (zie activiteit 1 van programmalijs 'Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig'). Geplande vaststelling in CCvD in 2018.
C. Mechanisch boren, bodemenergie en bronneringen	
14. BRL SIKB 11000, Ontwerp, Realisatie en Beheer en Onderhoud van het ondergronds deel van installaties voor bodemenergie	Afronden actualisatie op basis van de in 2015-2016 uitgevoerde validatie en evaluatie, omvattende de uit het begin 2018 afgeronde project overgebleven wensen, waaronder mogelijk een aanpassing van de afbakening met het bovengronds deel. De geactualiseerde versie zal gereed worden gemaakt om onder accreditatie te worden gebracht. Afronding beoogd in 2019.
15. Actualisatie HUM Bodemenergie	Actualisatie naar aanleiding van ervaringen van gebruikers van de documenten. Daarbij de uitkomsten van de themabijeenkomst in januari 2018 in samenwerking met Waternet betrekken. Afronding beoogd in 2018.
II. Programmalijs Instrumenten bij de tijd en toekomstbestendig	
A. Algemeen – digitaal werken	
16. Bijdrage bodeminformatie-beheer in het kader van Convenant-afspraken, Omgevingswet en BRO.	Beoogde activiteiten voor 2018 zijn: Voorzetting inspanningen ter bevordering van toepassing datastandaard SIKB0101 en kwaliteitsborging bij trajecten

Jaarplan Bodembeheer 2018	
	waarin uitwisseling van digitale gegevens wordt voorbereid (BRO, Digitaal Stelsel Omgevingswet).
17. Verkennen uitbreiding digitale keten	Verkennen of meetresultaten die ingewonnen conform de onderstaande BRL-en en protocollen toegevoegd kunnen worden aan datastandaard SIKB0101: <ul style="list-style-type: none"> - Protocol 2003; - Protocol 2018; - BRL 1000; - BRL 9335.
18. Verkenning databeheer van meetresultaten verkregen met nieuwe onderzoekstechnieken	Verkennen of meetresultaten die ingewonnen worden met nieuwe technieken, zoals uitgewerkt in de handreikingen van project 'Bodemonderzoek van de toekomst', toegevoegd kunnen worden aan datastandaard SIKB 0101.
B. Hergebruik grond en baggerspecie en (water)bodemsanering	
19. Handreiking grootschalig onderzoek naar metalen in de bodem (Bodemonderzoek van de toekomst)	Concept-handreiking uit 2017 aanvullen met 'onderzoeksstrategie diffuus bodemlood voor plaatsen waar kinderen spelen'. Brede toetsing van de concept-handreiking in themabijeenkomst. Vaststelling door CCvD en publicatie.
20. Handreiking grootschalige monitoring afdekklagen (Bodemonderzoek van de toekomst)	Brede toetsing van de concept-handreiking in themabijeenkomst. Vaststelling door CCvD en publicatie.
21. Handreiking inzet elektronische meettechnieken bij waterbodempartering (Bodemonderzoek van de toekomst)	Zie activiteit 12.
C. Mechanisch boren, bodemenergie en bronningen	
22. Handreiking onderzoek bodemverdichting (Bodemonderzoek van de toekomst)	Brede toetsing van de concept-handreiking in themabijeenkomst. Vaststelling door CCvD en publicatie.
23. Sleufloze boortechnieken	
a. Validatie protocol Boogboringen	Validatie-onderzoek concept-protocol Boogboringen en opstellen definitief protocol. Praktijkproef tweede kwartaal 2018, ontwerp in CCvD beoogd derde kwartaal 2018. Vaststelling in CCvD beoogd in vierde kwartaal 2018.
b. Richtlijn voor geotechnisch vooronderzoek bij sleufloze boortechnieken	Doel van de richtlijn is het reduceren van de faalkosten bij uitvoering van sleufloze technieken door kwaliteitsverbetering van het geotechnisch vooronderzoek. De in de richtlijn is ten minste van toepassing op de volgende typen sleufloze technieken: <ul style="list-style-type: none"> - horizontale gestuurde boringen (HDD); - open front (avegaar)/gesloten front (buisdoorpersingen); - verdringing (raketboringen); - boogboringen. Vaststelling in CCvD beoogd in 2018.
c. Kennisdocument sleufloze boortechnieken voor bevoegde gezagen	Kennisdocument gericht op het verhogen van het kennisniveau van bevoegde gezagen met betrekking tot technische en juridische aspecten van sleufloze technieken. Vaststelling in CCvD beoogd in 2019.

Jaarplan Bodembeheer 2018	
24. Overgang van NEN 5104 Boorbeschrijvingen naar NEN-EN ISO 14688 volgen	Deze overgang heeft gevolgen voor BRL 2000, BRL 2100, BRL 6000, BRL 7000, BRL 12000 en de Richtlijn voor geotechnische vooronderzoek bij sleufloze boortechnieken (in ontwikkeling). Doorlopende activiteit in 2018.
III. Programmalijn Kennis op orde	
25. Bijeenkomsten kennisoverdracht en kennisdelen	Platforms: a) Platform Bodembeheer: twee bijeenkomsten. b) Platform Toezicht Bodem: twee bijeenkomsten, waarbij een bijeenkomst voor dialoog met het uitvoerend bedrijfsleven. c) Platform Baggernet: twee bijeenkomsten. d) Platform Bronbemaling: twee bijeenkomsten. Losse themabijeenkomsten: Circa 10 losse themabijeenkomsten n.a.v. actualiteiten.
26. Platform Overheid en Kwaliteit Bodem / POKB	Bijeenkomsten platform. Start visitaties 2018-2019. Afronding visitaties beoogd derde kwartaal 2019. Vervolg inzet op aansluiting alle omgevingsdiensten.
27. Digitale instrumenten voor toezicht	
a. Controlelijsten Toezicht Bodem	Afronden ontwikkeling uniforme controlelijsten Bbk en BUS. Ter voorbereiding van uitwisseling van uitwisseling van toezichtinformatie via Inspectieview Milieu. Aanbieden aan aanbieders van VTH-systemen voor inbouw in de VTH-systemen. Vaststelling door CCvD in 2018.
b. Actualisatie bestaande apps voor toezichthouders	Het betreft de volgende apps: - Checklist 8022 Beoordeling meldingen Bbk - Checklist 8023 Bbk-Toezicht Indien nodig actualisaties en verbeteringen n.a.v. gebruikerservaringen.
28. Onderhoud en ontwikkeling van en bijdrage aan websites en andere informatieve documenten	Voor bodembeheer betreft het: - voordatubeginmetsaneren.nl - sikb.nl - pokb.nl - bronbemalen.nl - waterbodewijzer.nl - bodembreedacademie.nl Tevens diverse waaiers + factsheets.
29. Examenregeling MKB	Doorlopende activiteit.
30. Congressen & symposia	SIKB-jaarcongres op 20 september 2018. BodemBreed Symposium op 13 november 2018; SIKB neemt deel in programmacommissie.
31. Bijdrage aan digitale nieuwsbrief 'Tussen bodem en ondergrond'	2-wekelijkse nieuwsbrief (23 uitgaven in 2018) i.s.m. Rijkswaterstaat, TNO, RIVM en Deltares.

Bijlage 2. Stand van zaken uitvoering jaarplan 2017

Uitvoering jaarplan Bodembeheer 2017	
Activiteit	Status op 31-12-2017
Programmalijn Effectief en actueel stelsel	
1. Algemeen	
a. Harmoniseren bestaande regelingen	Doorlopend in 2018
b. Implementatie en aanvulling essentiële eisen (EE)	Doorlopend in 2018
c. Gevolgen aanpassing NEN 5104 Boorbeschrijvingen naar NEN-EN ISO 14688 in beeld brengen	Doorlopend
d. Engelse samenvatting en beeldmateriaal toevoegen aan BRL-en, protocollen en overige handreikingen en richtlijnen.	Voltooid
2. Landbodem	
a. Veldwerkersregeling doorvoeren in BRL 1000, 2000 en 6000	Voltooid (vaststelling in Rbk in 2018)
b. Verkenning draagvlak nieuwe BRL 15000 Advies bij bodemonderzoek, saneringsvoorbereiding en bodemsanering (PRJ177)	Voltooid
d. Gevolgen aanpassing NEN 5725 Vooronderzoek	Voltooid
e. Herziening BUM/HUM Wbb	Niet voltooid (gestart met controlelijsten BUS)
f. Actualisatie BRL SIKB 2100	Niet voltooid (wel gestart)
3. Grondstromen en partijkeuringen	
a. Modernisering BRL 9335	Voltooid
b. Doorvertalen normen voor uitloogtesten in het kader van de EU-Bouwproducten-verordening/CPR	Niet aan de orde geweest in 2017
c. Doorvoeren/analyse wijzigingen Besluit en regeling bodemkwaliteit	Niet aan de orde geweest in 2017
4. Water(bodem)beheer en grondwaterbemalingen	
a. Heroverweging herziening Protocol 6003	Nog niet voltooid (gestart, doorlopend in 2018)
b. Actualisatie protocol 7511	Doorlopend in 2018
5. Bodemenergie	
a. BRL SIKB 11000, Ontwerp, Realisatie en Beheer en Onderhoud van het ondergronds deel van installaties voor bodemenergie	Doorlopend in 2018
b. Herziening BUM/HUM Bodemenergie	Niet uitgevoerd (gebruikersoverleg uitgevoerd, geen aanleiding tot wijziging)
6. Evaluatie en monitoring	
a. Monitoring uitvoering certificaathouders	Voltooid
b. Ringonderzoek certificerende instellingen	Niet voltooid (niet gestart)

Uitvoering jaarplan Bodembeheer 2017	
Activiteit	Status op 31-12-2017
Programmalijn Instrumenten bij de tijd	
1. Richtlijnen bodemonderzoek van de toekomst	Doorlopend in 2018
2. Sleufloze boortechnieken	
a. Validatie protocol Boogboringen	Niet voltooid (gestart)
b. Richtlijn voor geotechnisch vooronderzoek bij sleufloze boortechnieken	Niet voltooid (gestart)
c. Kennisdocument sleufloze boortechnieken voor bevoegde gezagen	Niet voltooid (niet gestart)
3. Bijdrage bodeminformatie-beheer in het kader van Convenant-afspraken, Omgevingswet en BRO.	Voltooid
Programmalijn Kennis op orde	
1. Bijeenkomsten kennisoverdracht en kennisdelen	Voltooid
2. Platform Overheid en Kwaliteit Bodem / POKB	Voltooid
3. Actualisatie bestaande apps voor toezichthouders	Niet aan de orde geweest in 2017
4. Onderhoud en ontwikkeling van en bijdrage aan websites en andere informatieve documenten	Doorlopende activiteit
5. Examenregeling MKB	Doorlopende activiteit
6. Congressen & symposia	Voltooid
7. Bijdrage aan digitale nieuwsbrief ENBO	Voltooid